

*VUKOVARSKI FRANJEVCI /
KAO PRENOSITELJI KULTURNOG
NASLIJEĐA*

- ▶ Terezijanska reforma školstva javlja se godine 1774.
- ▶ Nacrt novog ustrojstva škola za Habsburšku monarhiju, na poziv kraljice Marije Terezije izradio je njemački pedagog Ivan Ignjat Felbiger
- ▶ Na osnovi njegovih zamisli 1774. donesena je naredba *Opći školski red za njemačke normalne, glavne i trivijalne škole u kraljevsko ...*

UVOD / fra Jaić i fra Čevapović

- ▶ Vukovarskom franjevačkom samostanu susreli su se tridesetih godina 19. stoljeća dva franjevačka velikana, fra Grgur Čevapović (Bertelovci kraj Požege, 23. IV. 1786.– Budim, 21. IV. 1830.) i fra Marijan Jaić (Slavonski Brod, 4. VII. 1795.– Budim, Mađarska, 4. VIII. 1858.)
- ▶ **Fra Čevapović i fra Jaić**

/ **Fra Grgur** (Bertelovci kraj Požege, 23. IV. 1786 — Budim, 21. IV. 1830) / **Fra Marijan** (Slavonski Brod, 4. VII. 1795- Budim, Mađarska, 4. VIII. 1858)

- ▶ Istovremeno su djelovali u vukovarskom Franjevačkom samostanu
- ▶ Preslik iz Ljetopisa Vuk. Fram samostana
- ▶ Fra Grgur Čevapović, do 1820./1821., kao gvardijan
- ▶ Fra Marijan Jaić, od 1830.– 1833. (kao gvardijan)

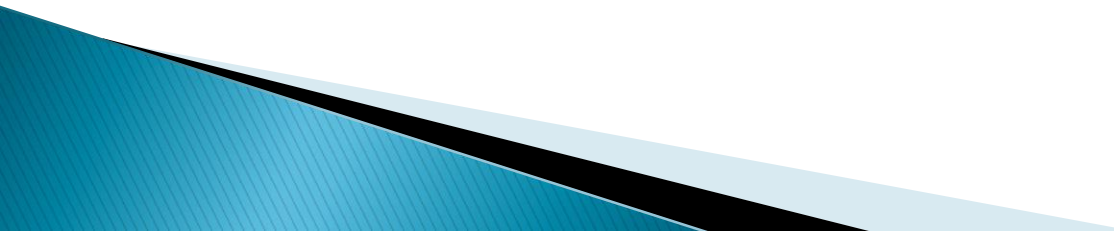
- ▶ Poveznica kreće još od fra Marijana Lanosovića (Orubica, 12. Lipnja 1742. – Slavonski Brod 25. studeni 1812.)
- ▶ Svoje djelovanje započeo je kao Učitelj pučke škole u Vukovaru (1770.)

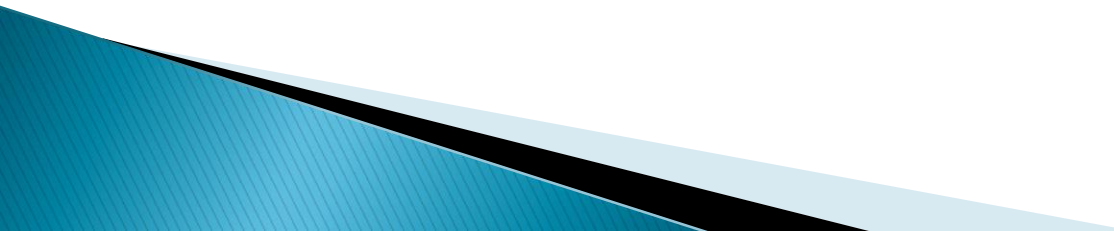
Prenositelji kulturnog naslijeđa

- ▶ Godine 1802. u Vukovaru je započela radom Bogoslovna škola
- ▶ Četiri godine prije u vukovarskom samostanu je djelovalo Filozofsko učilište
- ▶ Nakon 1815. god., ovdje su su istovremeno bili fra Čevapović i Jaić

- ▶ Godine 1819. Jaić je završio teologiju
- ▶ I ostao u Vukovaru kao učitelj pučke škole
- ▶ Tada i u cijelom razdoblju teološkog školovanja u Vukovaru G. Čevapović je bio **njegovim odgojiteljem**
- ▶ Dana 4. VII. 1826. u Vukovaru Jaić je položio redovničke zavjete
- ▶ Tada i u cijelom razdoblju teološkog školovanja u Vukovaru, fra G.Čevapović je bio njegovim odgojiteljem

- ▶ Fra Marijan Jaić je **godine 1819.** naslijedio Fra M. Lanosovića na istom mjestu
- ▶ **Sam fra Jaić bilježi kako je ‘dvije i pol godine bio učitelj pučke škole u Vukovaru’**
- ▶ Počeo je tu službu vršiti u rano proljeće 1819.
- ▶ On je tada pomogao Čevapoviću u izvedbi **Biblijske drame o Josipu Egipatskome**

- ▶ Prema drugim zabilješkama, slijedi da je Jaić na bogoslovnoj školi predavao jedanaest godina
 - ▶ Njegova dužnost je bila kontrolirati disciplinu učitelja i učenika te stanje školskih zgrada
-

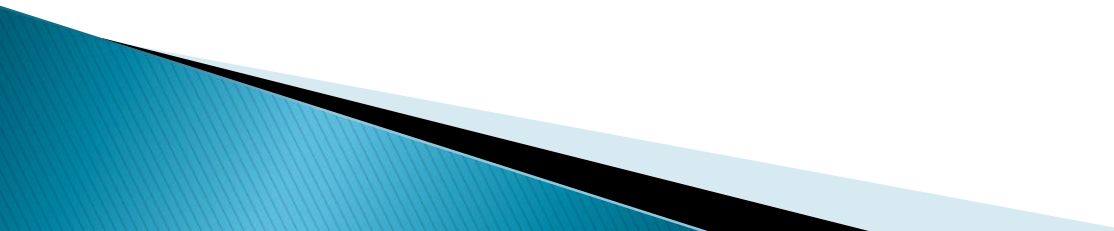
- ▶ **Marijan Jaić je dvije i pol godine bio učitelj pučke škole u Vukovaru**
 - ▶ **Počeo je tu službu vršiti u rano proljeće 1819.**
 - ▶ **On je tada pomogao Čevapoviću u izvedbi drame o Josipu Egipatskome**
-

RUKOPIS '...o. Marijan / rad na drami *Josip, sin Jacoba...*'

- ▶ Izvođenje iz rukopisnog materijala '*...Fra Josipa EGIPATSKOGA...*'
- ▶ Fra M. Jaić pomagao je tada o. G.Čevapoviću na drami *Josip, sin Jacoba Patriarce*;
- ▶ samostanski kroničar je tom prilikom zabilježio 'izveli su je vukovarski studenti bogoslovlja u samostanskom dvorištu

- ▶ Bilo je to za vrijeme biskupske vizitacije E. K. Raffaya dana 18. i 19. srpnja 1819. godine ...
- ▶ A 'drugi Vukovarci', prisustvovali su izvedbi istoga djela dana 22.VII.1819. (u samostanskom dvorištu)
- ▶ U trećem činu je počela padati kiša (prema kroničarsko zapisu)
- ▶ Ali, koja ipak nije omela izvedbu

- ▶ **Jaić**, učitelj tih dječaka, poslije izvedbe igrokaza **priredio je za glumce i njihove roditelje** večeru u samostanu
- ▶ Prema podacima kroničara, tu su Čevapovićevu dramu izvodači najprije izveli u Slavonskom Brodu, **još 1812. i 1814.** kad je Čevapović s **vukovarskim odjelom bogoslovne škole** boravio ondje privremeno

- ▶ U Vukovaru su učenici dramu izveli i **treći** puta 10.VIII.1820. , i to pred grofom Eltzom i njegovom kćerkom
 - ▶ Sve su izvedbe procijenjene ‘odličnim’
 - ▶ Čevapović se **biblijskom problematikom** bavio još od 1804. godine
-

- ▶ Biblijska drama *Josip, sin Jacoba Patriarce* izvedena je tada **po prvu puta**, bila je to **‘PRAIZVEDBA’**
- ▶ Samostanski kroničar je tada zabilježio '... izveli su je vukovarski studenti bogoslovlja u samostanskoj dvorani, 18. i 19. srpnja 1819. godine’
- ▶ Na želju građana predstava je ponovljena 22, srpnja na otvorenom

- ▶ Čevapovićeve je drama je napokon **tiskana u Budimu 1820. godine**
- ▶ Dakle, nakon godinu dana /**praizvedba** je bila godine **1819.**/ a premijera Čevapovićeve drame *Josip, sin Jacoba Patriarce* godinu dana kasnije, dakle '1820'.
- ▶ S imenima i prezimenima djece – glumaca kojih ima čak 33, od kojih su četiri djevojke

Iz gradiva *Hrvatske vrijedne knjige* u Vukovarskom franjevačkom samostanu

- ▶ Iz Fundusa *Hrvatska vrijedna knjiga* u razdoblju od 1702. do 1829. godine
- ▶ izdvojili smo jedanaest (11) naslova
- ▶ Profil o. Marijana Jaića izrazili smo u drugom dijelu sažetka preko 'Popisa nađenih djela iz fundusa 'HRVATSKE VRIJEDNE KNJIGE'
- ▶ Većina djela pripadala je o. Marijanu Jaiću, čak sedam (7) i jedna (1) fra Grguru Čevapoviću (Josip sin Jacoba Patriarce)

Iz opusa fra Grgura i fra Marijana

a Iz opusa f. GRGURA I f. MARIJANA

▶ Čevapović, Grgur. *Josip, sin Jakoba*

Patriarke, U narodnoj igri prikazan: od uceniká vukovarski. Po GergiCsevapovichu
(...) mudroznanjanaucsitelju, i SS.

Bogoslovjashtiocu: Derxaveapistranske

▶ U Budimu, Pritiskanjem Kraljevske

Mudroskupshtine Magjarske, 1820. g.

– IZDVAJAMO

- *Bogoljubne pisme koje se pod svetom misom (...) u Budimu (...) 1827. (...)*
- *Vinac bogoljubnih pisamah*, iz razlicsiti duhovnih knjigah sastavljen (...), 2. izd. / U Budimu (...) 1830.(...);
- Jaić, Marijan, *Antiphonae (...)* 1836. (latinski i hrvatski)
- *Antiphonae (...) Budaë, 1836.*
- *Rucsnaknjixica za narediti i (...) i sa svetima sakramentih dostojno pripraviti bolesnike (1836.)*

– *Napivi* (...) bogoljubnih cérkvenih pisamah
ponajviše u poznatoj pismarici, Vincu (...) O. P.
Mariana Jaića (...) u sedmom izdanju Vinca vidjenih,
sad na svitlost izdani (...) / U Budimu (...), 1850./
Pro Choro SS. Philippiet Jacobi Apost. Vukovarini./
–. *Ritual Rimski*(...) U Mletcima, (...) 1827., / P. M.
Jaić, compactuna(...)

Iz knjižnog opusa *Hrvatske vrijedne knjige* u Vukovarskom franjevačkom samostanu

- ▶ ***Molitve i pisme*** koje se u vrime diljenja sakramenta krizmanja moliti U Pecsuhu, **Stipana Knezevicha(...)** 1829., Knezović, Antun Josip

- ▶ .

Popis orguljaša u vukovarskoj franjevačkoj crkvi (od 1873. – do 1914. g.).

- ▶ *Kronika Franjevačkog samostana u Vukovaru, III dio, 1873. – 1914.*
- ▶ Iz ovog temeljnog dokumenta uspjeli smo složiti kronološki i povijesno Popis orguljaša u vukovarskoj franjevačkoj crkvi (prema Tabulama od 1873. – do 1914. godine)
- ▶ **Posljednji popisi ukazuju su da je o. Marijan Jaić je u Vukovaru već te godine, još kao student, obavljao i službu orguljaša (1815.);**

U razdoblju od 1873. do 1914. djelovalo je 11 orguljaša

- ▶ **IZDVAJAMO:**

- ▶ **M.V.P. Quirinus Pakledinac, org., od 1873.– 1882.;**

Isto ime (Qui. Pakledinac) navodi se još pet (5) puta (od 1877. do 1882.) kao orguljaš u vukovarskoj franjevačkom crkvi;

- ▶ **M.V.P. Gaudentius Bartulov, org., (Tabule iz 1875. i 1876.);.**

- ▶ **Fr. Joannes Josef Ambró, II. an., Organista, (Tabula iz 1883.);**
- ▶ **Fra Julius Ongrády, premješten u Bač. Otišao 12. kolovoza 1887.– 1891.;**
- ▶ **M.V.P.Solanus Matković, nec non organista ; (...) Voršak pjevao je svečanu pontifikalnu misu, pod kojom je mjesno društvo Dunav na koru s orguljama, *musicaet tympanis sub sacro cecinit*, dirigent D. Carolo Hruza, mjesni zborovođa *regenti Chori*;**

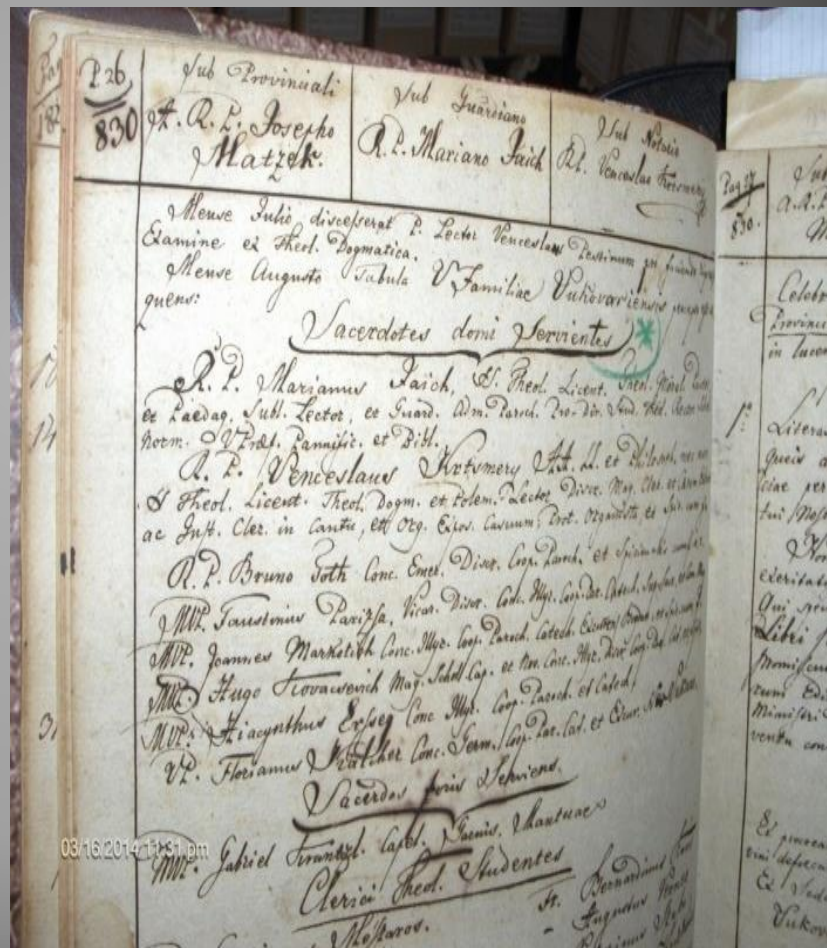
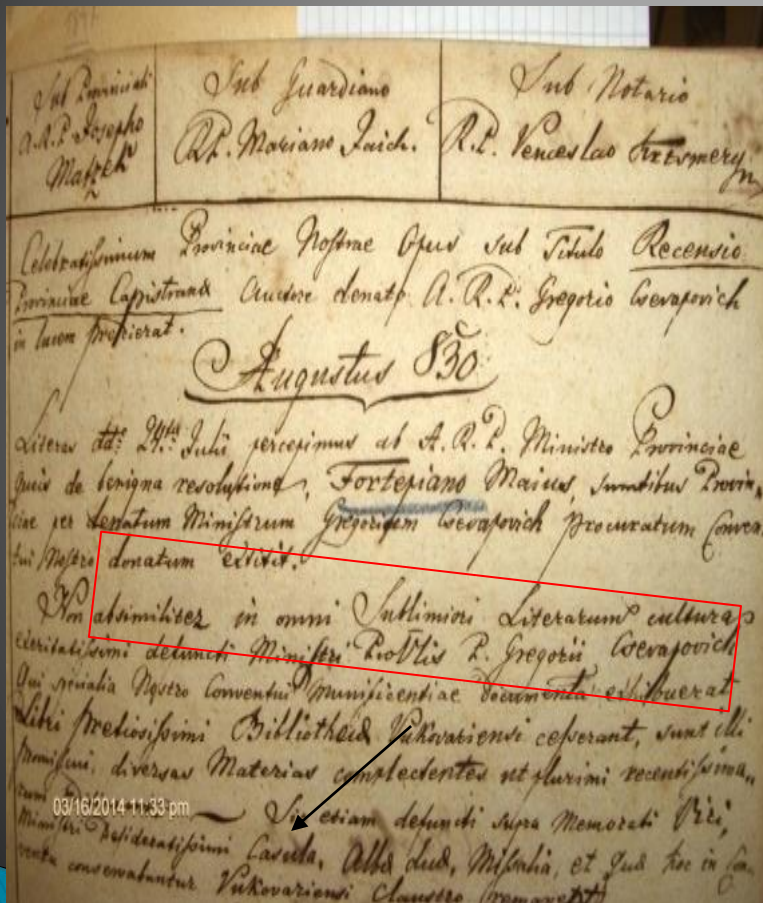
- ▶ **M.V.P. Solanus Matković**, nema službu org.; V. Fr. Juvenalis Barbarić, subdiaconum, Organista, Protocollista, **1895.**;
- ▶ **M.V.P. Felix Gretschl**, nije napisano Organista (Tabula **1900.**);
- ▶ **M.V.P. Solanus Matković**, Organista,(Tabula **1903.** str. 168 (V.P. Aemilius Šimić, Organ);
- ▶ **AVP. Lucas Terzić**, Organista (Tabula **1908.** str. 177. i **1909.**) str. 183;
- ▶ **V. P. Leopold Horvat**, Organista. (Tabula **1910.** str. 190. – 191.).
- ▶ Tabula **1895.** , Conc. Catech scholae, Organista, Protocollista.
- ▶ **M.V.P. Solanus Matković**, nema službu org, str. 158. – 1901. str. 162.).
- ▶ Tabula **1908.** str. 177. i **1909.**, str. 183.
- ▶ **P. L. Horvat**, Organista.

USPOREDBA / fra Gergur i fra Marijan

- ▶ HRVATSKA FRANJEVAČKA
PROVINCIJA / SVETOG
ĆIRILA I METODA /
- ▶ SAMOSTANSKI ARHIV /
VUKOVAR / (...) /
- ▶ 1830. /
- ▶ p. Maximiliani Gregorii
Gregorü Csevapovich' /
- ▶ HRVATSKA FRANJEVAČKA
PROVINCIJA / SVETOG ĆIRILA
I METODA /
- ▶ SAMOSTANSKI ARHIV /
VUKOVAR /
- ▶ 'KRONIKA / FRANJEVAČKOG
SAMOSTANA / U VUKOVARU
II. / Svežanj B – I – 2 /
Godina 1827. – 1872. / Br.
spisa r. / P. 26, 1830. /
Augustus 1830. /
- ▶ Gvardijan o. Marianus
Jaich /

USPOREDBA /

iz Ljetopisa u SAMOSTANSKOM ARHIVU / VUKOVAR

/ Fotografije

/ fra Grgur Čevapović i fra Marijan Jaić /

▶ Fra Grgur Čevapović

▶ Fra Marijan Jaić

